

PRESENTACIÓ

PRESENTACIÓN (16)

FOREWORD (18)

PRÉSENTATION (19)

Xavier Bernadí Gil (coordinador del número monogràfic)

A l'Estat espanyol, el fet migratori i el dret públic de la immigració només s'han desenvolupat de manera significativa en els darrers anys. Tot i que la regulació jurídica sempre ha anat per darrere del fenomen que tractava d'ordenar, en un i altre cas hem assistit a un desenvolupament accelerat que ha adquirit unes dimensions i una intensitat difícilment imaginables més enllà d'una dècada enrere. Un bon testimoni d'aquesta evolució el constitueix –entre molts altres exemples– el fet que la dita Llei d'estrangeria (la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i sobre la seva integració social) hagi estat objecte de quatre modificacions des de l'any que es va aprovar fins a l'any 2009 i que tant les polítiques europees com la jurisprudència constitucional hagin estat la causa directa d'algunes d'aquestes reformes.

Els camins del dret públic, més ben o mal adobats, dibuixen uns marges més o menys estrets als camins de la immigració. A l'arribada, a l'estada, a la sortida o al retorn. Les solucions legals són particularment sensibles a la temperatura –variable– del debat social, però també han de ser prou delicades si no ens volem trobar davant d'autèntics atzucacs. Aquesta consciència és la que ens permet passar de les xifres a les persones i, d'aquestes, als grups i a un cos social més dinàmic i plural que mai. Després de les primeres orientacions del dret d'estrangeria, els darrers anys d'aquesta dècada, travessats per una crisi econòmica pregonia i per una intensa constricció del mercat de treball, han acabat de completar el mapa dels camins. N'hi ha en totes direccions, hi ha molts corriols i molt poques dreceres o cap. I es mantenen encara les fronteres, però són unes fronteres més interiors, més incertes, tènues i canviants.

Per tot això, semblava oportú dedicar un nou esforç a l'enfortiment dogmàtic d'aquest novell dret públic de la immigració i, en particular, del tractament constitucional i administratiu del fenomen. No es tracta, per descomptat, de proposar conclusions definitives. Tampoc no hem pretès oferir un tractament complet de la qüestió. L'anàlisi és monogràfica, però no és ni podia ser completa. Hem resseguit la creació progressiva d'un règim comunitari d'estrangeria, ens hem aturat en els drets socials dels immigrants i hem estès la reflexió al model de gestió migratòria, entre el control i la ca-

nalització dels fluxos, i a la dinàmica entre la diversitat cultural, la convivència i els drets. Fem, com sempre, un ressò crític de la jurisprudència constitucional i del debat doctrinal sobre el fet migratori i el seu tractament jurídic. I proposem com a contrapunts la reflexió sobre la legislació d'estrangeria dels Estats Units, així com una aproximació econòmica a les dades de la immigració a Catalunya.

Entre els buits, hi hem de consignar els nous camins que poden seguir els drets polítics dels nouvinguts i dels no tant nouvinguts –una anàlisi que no consta al monogràfic per motius aliens a la voluntat editorial–, la constatació de l'avenç de les reivindicacions autonòmiques a través, principalment, de les reformes estatutàries i de la seva progressiva aplicació i, ben segur, l'exemple de molts altres sistemes i ordenaments que han estat o podrien ser un exemple per al dret propi. Tanmateix, oferim aquest monogràfic des del convenciment que la reflexió, les dades i els arguments dels autors constitueixen una aportació valuosa als reptes que tenim plantejats. Les llums que encenen ens mostren la direcció que han pres o estan prenent els camins d'aquest dret públic de la immigració, però també ens situen davant de noves vies i de noves formes de recórrer-les. Us desitgem una bona passejada.

Presentación

En el Estado español, el hecho migratorio y el derecho público de la inmigración sólo se han desarrollado de manera significativa en los últimos años. Aunque la regulación jurídica siempre ha ido por detrás del fenómeno que pretendía ordenar, en uno y otro caso hemos asistido a un desarrollo acelerado que ha adquirido unas dimensiones y una intensidad difícilmente imaginables más allá de una década atrás. Un buen testigo de esta evolución lo constituye –entre muchos otros ejemplos– el hecho de que la llamada Ley de extranjería (la Ley orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) haya sido objeto de cuatro modificaciones desde el año en que se aprobó hasta el año 2009 y que tanto las políticas europeas como la jurisprudencia constitucional hayan sido la causa directa de algunas de estas reformas.

Los caminos del derecho público, mejor o peor arreglados, dibujan unos márgenes más o menos estrechos en los caminos de la inmigración. En la llegada, en la estancia, en la salida o en el retorno. Las soluciones legales son particularmente sensibles a la temperatura –variable– del debate social,